

Формат святкування Дня Європи в рамках кампанії

«Я ПОДІЛЯЮ ЄВРОПЕЙСЬКІ ЦІННОСТІ»

(методичні рекомендації, матеріали проекту, історії успіху)

Учасники кампанії: м. Кіровоград, Луганськ, Дніпропетровськ, Запоріжжя, Вінниця, Суми, Охтирка, Кременчук, Самбір, Миколаїв, Чернігів, Хмельницький, Симферополь, Херсон, Черкаси, Ровеньки, Івано-Франківськ, Чернівці, Канів, с. Ганнівка Добропільського району Донецької області.

Автори методики: Тренерська група «Діалог»

Автори проекту: ГО «Агентство стійкого розвитку Луганського регіону»

Матеріали опрацьовані в рамках проекту «Я поділяю європейські цінності» за підтримки Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження»

Проект реалізується під егідою Мережі центрів європейської інформації України

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ЧАСТИНА I. Зміст, визначення та основні терміни кампанії «Я поділяю європейські цінності»	
Про проект «Я поділяю європейські цінності»	4
Про зміст кампанії «Я поділяю європейські цінності»	5
Організатори та партнери кампанії	6
Європейські цінності – визначення	8
ЧАСТИНА II. Європейський квартал та обов'язкові елементи	
Європейський квартал - визначення	10
Зміст та визначення обов'язкових палаток / пунктів	12
ЧАСТИНА III. Методичні матеріали	
Методичні матеріали до палатки про ЄС	15
Методичні матеріали до експрес-школи європейських мов	19
Методичні матеріали до освітньої палатки “Хочеш здобути освіту у Європі? Запитай у нас!”	22
Методичні матеріали до інтерактивної палатки (форум-театр та інтерактивні вправи/ігри)	23
Методичні матеріали до конкурсу малюнків	27
Методичні матеріали до полотна “ Я поділяю європейські цінності” / живі скульптури	27
Корисні посилання	28
Рекомендована література	29

ВСТУП

Запропоноване видання є збіркою методичних рекомендацій з організації святкування Дня Європи у 2011 році. Рекомендації були розроблені в рамках проекту «Я поділяю європейські цінності», що здійснювався Агенством стійкого розвитку Луганського регіону під егідою Мережі центрів європейської інформації України за підтримки Міжнародного фонду «Відродження». Головною метою проекту було розроблення єдиного для всіх Центрів європейської інформації формату святкування Дня Європи, з приділенням особливої уваги популяризації таких європейських цінностей як демократія, права людини, людська гідність, свобода та інші.

У даній збірці Ви знайдете цікаві напрацювання представників 30 міст України, що взяли участь у методичному тренінгу, який відбувся у Луганську в січні 2011 року. Матеріали були опрацьовані та доповнені тренерською групою «Діалог», за експертної підтримки координаторів Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження».

Матеріали мають універсальний характер та можуть використовуватися навчальними закладами, громадськими організаціями, органами державної влади та закладами культури і в наступні роки для відзначення Дня Європи.

ЧАСТИНА I. Зміст, визначення та основні терміни кампанії «Я поділяю європейські цінності»

Про проект «Я поділяю європейські цінності»

Проект «Я поділяю європейські цінності» реалізує у 2011 році ГО «Агентство стійкого розвитку Луганського регіону» під егідою Мережі центрів європейської інформації України (Мережі ЦЄІУ) за підтримки Міжнародного фонду «Відродження»

Ідея проекту виникла на Форумі Мережі ЦЄІУ у 2010 році. Центри європейської інформації проводять щороку різні інформаційно-просвітницькі заходи щодо відзначення Дня Європи в регіонах України. З метою популяризації Мережі у суспільстві, проведення відповідних заходів у 2011 році повинно мати свій формат, своє обличчя. Запропонований формат є однаково прийнятним як для центрів європейської інформації, так і для партнерських громадських організацій, учбових закладів, методичних центрів тощо. Він поєдує у собі значний інформаційний потенціал Мережі та її партнерів з досвідом запровадження цікавих інтерактивних форм проведення Дня Європи в Україні.

Проект відбувається у кілька етапів. Так, у січні 2011 року було проведено триденний тренінг із розробки формату Дня Європи в рамках кампанії «Я поділяю європейські цінності». Учасниками тренінгу стали 30 представників Центрів європейської інформації та партнерські організації з різних міст України.

Під час заходу присутні поділилися найкращими практиками відзначення Дня Європи, обговорили сильні та слабкі сторони його різних форм, запропонували нові підходи до організації святкування.

За результатами заходу були вироблені методичні рекомендації, які є інструментом мережевої кампанії з нагоди святкування Дня Європи у 2011 році. Кампанія Мережі називається «Я поділяю європейські цінності», тому формат проведення Дня Європи вибраний так, щоб центральним елементом заходів були саме європейські цінності, зокрема: повага до людської гідності, свобода, демократія, рівність, верховенство права, повага до прав людини, у тому числі до меншин, та вільний ринок. Дані цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує плюралізм, толерантність, правосуддя, солідарність, рівність чоловіків і жінок, відсутня дискримінація.

Наступним етапом проекту стане проведення Дня Європи у 20 містах та селищах України, яке відбудеться під егідою Мережі ЦЄІУ, за форматом виробленим у травні 2011 року. Більшість заходів пройде 21 травня 2011 року на центральних площах та в парках цих міст з використанням єдиної символіки, розробленої в рамках проекту,. Запрошуємо слідкувати на анонсами подій на сайті Мережі ЦЄІУ <http://ukrcei.org>.

Пропонуємо увазі читачів опис формату святкування Дня Європи в рамках кампанії «Я поділяю європейські цінності» .

Про зміст кампанії «Я поділяю європейські цінності»

Що таке День Європи?

День Європи спершу відзначався як день заснування Ради Європи (5-го травня), пізніше - став відмий як день проголошення Декларації Шумана (9-го травня). На початку метою відзначення Дня Європи було навчання людей бути прихильниками європейської інтеграції, формування спільності громадян країн, які входять до ЄС, щоб вони відчували свою приналежність до Європи. В Україні цей день відзначається з 2003 року кожної третьої суботи травня.

Що таке День Європи для України?

Для України, яка не є членом ЄС, але проводить політику європейської інтеграції і перебуває в процесі переговорів щодо Договору про асоціацію з ЄС, важливим є привернення уваги українців до Європейського Союзу, тобто те, що було важливим на початку його заснування. У цей день людей слід спонукати до того, щоб вони зрозуміли і стали прихильниками європейської інтеграції, задумалися, якою вони бачать Європу і роль України в Європі. Це також вдалий момент, щоб дати можливість людям отримати відповіді на запитання, які їх хвилюють. Але не забуваймо про те, що все ж таки - цей день свято, тому під час його відзначення варто поєднати політичну, навчальну, інформаційну компоненту з розвагами і організацією дозвілля.

Яка роль Мережі Центрів європейської інформації в проведенні Дня Європи?

Вочевидь, проводячи ряд інформаційно-просвітницьких заходів до Дня Європи, Центри європейської інформації не можуть залишитися осторонь проведення цього свята. Для того, щоб зробити відчутним присутність Мережі, це проведення повинне мати свій формат, адже тоді Мережу впізнаватимуть більше. Кампанія Мережі називається «Я поділяю європейські цінності!», тому формат проведення Дня Європи вибраний так, щоб центральним елементом були саме європейські цінності, до яких належать повага до людської гідності, свобода, демократія, рівність, верховенство права, повага до прав людини, у тому числі до меншин, та вільний ринок. Дані цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує плюралізм, толерантність, правосуддя, солідарність, рівність жінок і чоловіків та відсутня дискримінація. (Договір про ЄС, Ліссабонська редакція).

Що таке цінність?

Цінність не є категорією, яка дозволяє собі давати точну дефініцію. Дуже часто питання, що для тебе є цінністю змушує нас задуматися над життєвими пріоритетами. У випадку з європейськими цінностями, ми говоримо про базові речі, з яких випливають наші моделі поведінки і розстановка особистих пріоритетів. Це широка шкала особистих переваг, які зумовлюють нашу поведінку, активну дію і ставлення до реальності. Наприклад, якщо нашою цінністю є «рівність між чоловіками і жінками», а ми бачимо, що при прийомі на роботу фірма надає перевагу чоловікам, то відповідно до своєї цінності ми формуємо особисте ставлення. Простіше – ми вважаємо, що ця фірма діє неправильно. Наша ціннісна життєва позиція відрізняється від позиції керівництва фірми. Відповідно до нашої ціннісної позиції, ми можемо застосовувати більш активні дії – приєднатися до суспільного руху за рівність, звернути увагу співробітників на дискримінаційні дії працедавців, навіть написати про це у соціальних мережах, або ж просто розмовляти з людьми і пояснювати своє ставлення до проблеми нерівності між чоловіками і жінками при прийомі на роботу.

Чи можна обирати цінності, які нам підходять, а які ні?

У випадку з європейськими цінностями, це зробити досить важко. Європейські цінності є репрезентативними, вони відображають основу, на якій будується і розвивається Європа. Таким чином, обираючи тільки один з елементів, ми руйнуємо весь фундамент. Окрім того, усі сім цінностей взаємопов'язані. Не може бути вільного ринку без свободи, свободи без демократії, демократії без верховенства права, визнання прав людини без надання таких же прав меншинам, або ж визнання людської гідності лише як цінності окремої групи. Ціннісні принципи, як от солідарність чи толерантність впливають з тих же базових цінностей.

Що робити, якщо ми не визнаємо деяких європейських цінностей?

Європейські цінності не є постулатами. Принаймні, ми можемо навчитися їх розуміти і змінювати своє ставлення. Зрештою, ми всі визнаємо, що матеріальне життя в Європі краще, ніж у нас. То чому б не спробувати поєднати матеріальне з моральним? Не задуматися над тим, що цей один абзац, де перелічені європейські цінності, є результатом довготривалих обговорень як на рівні основних інституцій ЄС, національних урядів, так і на рівні суспільств і спільнот. Україна не брала участі у цьому обговоренні, але постійно декларує свою готовність брати участь у європейській інтеграції. Якщо ми хочемо бути чесними з собою – то там не варто казати, що європейські цінності погані, оскільки ми поки не можемо їм нічого протиставити. Відтак люди, які організують заходи в рамках кампанії «Я поділяю європейські цінності!», повинні їх поділяти.

Організатори та партнери кампанії

День Європи - це масштабний захід, який привертає увагу великої кількості відвідувачів. Підготовка до нього потребує значних зусиль не лише з боку Центрів європейської інформації, а й багатьох людей, які допомагатимуть в організації. Особливою рисою цього свята є громадський вимір: воно організовується громадою для громади. Головними дієвими особами свята є не наймані професіонали (актори, художники, співаки тощо, а люди, які проживають в громаді, є прихильниками або противниками європейської інтеграції та готові доносити свою думку членам даної громади. Тому, організаторам свята слід ретельно вивчити місцеві ресурси та дізнатись, хто і як може долучитися до підготовки свята. До такого ресурсу може належати багато окремих людей та організацій.

Учасники тренінгу "Я поділяю європейські цінності!" визначили цілу низку організацій, установ та окремих осіб, з якими можна співпрацювати для організації святкування Дня Європи.

Мережа центрів європейської інформації України – ініціатор та організатор кампанії зі святкування Дня Європи у рамках формату «Я поділяю європейські цінності». Мережа ЦЄІУ наразі об'єднує 15 центрів європейської інформації, які добровільно співпрацюють задля надання вільного доступу до інформації про Європу, ЄС, аспекти співпраці України з ЄС, з метою сприяння європейській інтеграції України. Щорічне проведення Дня Європи в Україні є невід'ємною часткою інформаційно-просвітницької діяльності Мережі. Але одночасне святкування за єдиним форматом у 2011 році Мережа проводить вперше.

Європейські клуби – як правило шкільні та молодіжні організації, які цікавляться Європою та європейською інтеграцією. Вони можуть стати рушійною силою в організації свята та можуть долучатися в якості експертів, як і учасники масових заходів – парадів, флеш-мобів, тощо. До речі, заради європейської інтеграції та проведення цікавого флеш-мобу, вони будуть готові цілий день ходити у незвичному одязі і "тягати" за собою непотрібні речі, наприклад, парасольки.

Навчальні заклади – дуже цінний ресурс в організації та проведенні свята. Учні та студенти - це найбільш зацікавлена цільова аудиторія. Вона цікавиться Європою і Європейським Союзом, зокрема не завжди тому що є прихильником європейської інтеграції, проте - шукає різноманітних можливостей та із задоволенням користується ними. Тому серед учнів і студентів варто шукати як ідеї, так і виконавців. Окрім того, навчальні заклади володіють матеріально-технічною базою, якою інколи дозволяють скористатись й іншим на вигідних умовах, але тут вже знадобиться співпрацювати з адміністраціями. Не варто забувати і про позашкільні навчальні заклади – художні школи та будинки творчості. Саме тут можна знайти підтримку та участь творчої молоді.

Громадські організації – здебільшого доброзичливі і в багатьох випадках знатимуть про організацію публічних заходів. Якщо пощастить, знатимуть і про європейські або ж демократичні цінності. Навіть якщо не знають, зможуть допомогти в організації заходів та поділитись ресурсами – матеріальними та людськими.

Засоби масової інформації – співпраця з ними важлива і корисна, та навіть якщо співпраця не вдається, то не зайвим буде поширити анонси заходів до Дня Європи. Цікаві анонси точно опублікують на сайтах видань. Доклавши більше зусиль можливо отримати доступ до ефіру обласних державних радіостанцій, які часто самі шукають цікавої інформації і нових голосів. Можливо звучить не "круто", але "брехунці" на кухнях і досі залишаються потужним джерелом інформації.

Органи влади – важкі на підйом, але люди там працюють хороші, тож чим більше народу збере ваш захід, тим охочіше з вами співпрацюватимуть. Не слід забувати про всілякі дозволи на проведення публічних заходів, забезпечення громадського порядку та присутність медичних працівників. Окрім того, в обласних державних адміністраціях є управління та/або відділи європейської інтеграції, а в міських радах - управління та/або відділи міжнародних зв'язків. У разі вдалого запрошення до співпраці, відповідного представлення та пояснення того, що ви хочете робити в День Європи, можна отримати всіляку підтримку – інформаційну, експертну, матеріально-технічну. Починати тут слід заздалегідь, бо бюрократії в Україні поки що, ніхто не відміняв.

Політичні партії теж можуть стати в нагоді для організації святкування - від банального позичання наметів, що використовуються у час передвиборчих кампаній, до представлення власних політичних позицій, наприклад, щодо визнання/заперечення європейських цінностей.

Підприємці за умови правильного запрошення надаватимуть значну підтримку в організації свята, оскільки на власному досвіді переконались що "реклама - двигун прогресу". Не варто одразу просити в

них спонсорської допомоги. Її вже багато разів попросили на речі більш приземлені ніж європейські цінності. Варто пропонувати партнерство в організації свята та показувати можливості просування товарів та послуг. Серед потенційно зацікавлених можуть бути підприємці, які працюють у сфері туризму, вивчення мов, надання освітніх послуг, а за умов вдалих переговорів з органами влади – торгівлі водою, морозивом і солодкою ватою. У пошуку співпраці з підприємцями, можливо, не варто гнатись за гучними назвами корпорацій, а зосередити увагу на місцевих і пам'ятати про громадський вимір свята та місцеву громаду.

Дипломатичні установи навряд будуть залучатись і допомагати в організації святкування, проте можуть погодитися взяти участь, або принаймні надати промоційні матеріали про країну, яку представляють. Найбільш реальним партнером може стати Делегація Європейського Союзу в Україні, оскільки має досвід проведення подібних заходів, а інформування про ЄС є одним з головних завдань. Мінімальна участь може полягати у наданні якісних інформаційних матеріалів про ЄС, але ЦЄІ і так про це знають.

Європейські цінності – визначення

Європейський Союз засновано на цінностях поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та поваги до прав людини, зокрема осіб, що належать до меншин. Ці цінності є спільними для всіх держав-членів у суспільстві, де панує плюралізм, недискримінація, толерантність, правосуддя, солідарність та рівність жінок і чоловіків. (Договір про Європейський Союз, Лісабонська редакція, 2007)

Рекомендуємо почитати: Анжей Стасюк, Юрій Андрухович. *Моя Європа: два есеї про найдавнішу частину світу*. Видавництво: ВНТЛ-Класика, 2005

Рекомендуємо переглянути: *Образи Європи (Visions of Europe) 25 країн ЄС 25 режисерів 2004*

Верховенство права – визнання того, що ніхто не може бути вище права, і лише правом визначені засади співжиття людей у суспільстві.

Рекомендуємо прочитати: Томас Бруссіг *Сонячна алея* / пер. з нім. Софії Онуфрів. Видавництво: Кальварія, 2006

Рекомендуємо переглянути: *Життя інших/ Das Leben der Anderen* (реж. Флоріан Хенкель фон Доннерсмарк, 2006), Німеччина

Права людини – права, які кожний має лише тому, що він є людиною, і якими всі люди володіють однаковою мірою, правові гарантії захисту від посягань на людську гідність.

Рекомендуємо прочитати: Зеді Сміт. *Білі зуби: Роман* / Пер. з англ. Н. Куликової, Р. Семківа.. Видавництво: Смолоскип, 2009.

Рекомендуємо переглянути: *Сім'я у вигнанні / Exile Family Movie* (реж. Араш Араш, 2009), Австрія

Права меншин – права груп, які становлять меншість у суспільстві, і потребують додаткових механізмів для захисту своїх прав, гідності та рівного статусу.

Рекомендуємо прочитати: Анна Політковська. *Друга чеченська* / Пер. з рос. Івана Андрусика, К.: Діюкор, 2004.

Рекомендуємо переглянути: *Клас / Entre Les Murs* (реж. Лоран Канте, 2008), Франція

Людська гідність – це основа для здійснення усіх прав людини, визнання рівності, беззаперечної цінності та унікальності кожної людини у моральному сенсі.

Рекомендуємо прочитати: *Ромен Гарі (Еміль Ажар). Життя попереду: Мелодрама* / Пер. з англ. М. Марченко. Видавництво: К.І.С., 2009.

Рекомендуємо переглянути: *Перш, ніж це сталося / Kurz davor ist es passiert* (реж. Аня Саломоновіц, 2006), Австрія

Рівність – це відмова від дискримінації за будь-якими ознаками і надання шансів кожному реалізувати себе, згідно власного бачення і бажань.

Рекомендуємо прочитати: Барбері Мюріель. *Елегантна їжачиха*. Пер. з франц. Євгенії Кононенко. - К.: Нора-Друк, 2010, - 360 с. Серія День Європи.

Рекомендуємо переглянути: *Моє життя в рожевому / Ma vie en rose* (реж. Мішель Ларок, 1997), Франція, Бельгія

Свобода – це умови, за яких людина може поводитися відповідно до власної відповідальності і волі.

Рекомендуємо прочитати: **Дмитро Павличко. Ода вольності. Мала антологія російської поезії / Пер. з рос. Д. Павличко. Видавництво: Основи, 2004.**

Рекомендуємо переглянути: **Мовчання Лорни / Le silence de Lorna (реж. Жан-П'єр Дарденн, Люк Дарденн, 2008), Франція, Бельгія**

Демократія - це коли влада організована так, що народ її сам формує і визнає. У сучасному світі демократія ґрунтується на доступності сфери політики, вільних і відкритих виборах, багатопартійності, відповідальності, чіткому поділі влади, свободі слова та переконань, забезпеченні прав людини і громадянина.

Рекомендуємо прочитати: **Жан-Франсуа Ревель. Відживлення демократії. / Пер. з фр. Зої Борисюк, Олега Хоми. Видавництво: Критика, 2004.**

Рекомендуємо переглянути: **Урок білоруської / A Lesson of Belorussian (реж. Мірослав Дембінський, 2006), Польща**

ЧАСТИНА II. Європейський квартал та обов'язкові елементи

Пропонуємо Вашій увазі опис пунктів, що мають бути організовані в європейському кварталі під час святкування Дня Європи. Пункти європейського кварталу несуть освітню та розважальну мету, зорієнтовані на розкриття теми європейських цінностей та поширення інформації про ЄС, освітні можливості в Європі, популяризацію європейських мов.

Європейський квартал - визначення

Європейський квартал – це місце, де сконцентрована основна діяльність, яка запланована на День Європи; усі заходи відбуваються, починаються або завершуються в його межах. Європейський квартал має мати чітку і зрозумілу схему, просторову обмеженість, позначений вхід/вихід, основні палатки/пункти, внутрішній майданчик і сцену (естрадну або імпровізовану). Структура європейського кварталу повинна дозволяти відвідувачам рухатися «по колу» і відвідати усі заходи.

Європейський квартал розміщуються у загальнодоступному, по можливості центральному, місці населеного пункту (площа, парк, сквер, проспект) і працює у День Європи, з 11:00 до 15:00. З 10:00 до 11:00 відбувається побудова кварталу, з 15:00 – згорання.

Обов'язковими палатками/пунктами європейського кварталу мають бути:

- Інформаційний пункт
- Палатка про ЄС
- Експрес-школа європейських мов
- Освітня палатка “Хочеш здобути освіту у Європі? Запитай у нас!”
- Інтерактивна палатка (форум-театр та інтерактивні вправи/ігри)
- Конкурс малюнків
- Полотно “Я поділяю європейські цінності” / живі скульптури
- Інтерактивні екскурсії
- Соціомоб

№	Назва елемента	Діяльність	Форма	Позиція в кварталі
1	Інформаційний пункт	Надання інформації про заходи, які відбуваються в День Європи у рамках кампанії «Я поділяю європейські цінності»	Окрема палатка або чітко значений пункт, у якому присутній хтось з організаторів.	Відразу біля входу в квартал, праворуч.
2	Палатка про ЄС	Інформація та презентація різних аспектів європейської інтеграції з наголосом на європейські цінності	Окрема палатка, в якій почергово відбуваються презентації.	Наступний після інформаційного пункту (рух по годинниковій стрілці)
3	Експрес-школа іноземних мов	Палатка, де відбуваються заняття з іноземних мов (офіційних мов ЄС)	Окрема палатка, в якій відбуваються навчальні сесії	Наступна після палатки про ЄС.
4	Освітня палатка	Палатка, у якій надається інформація, відбуваються презентації та роздаються матеріали про можливості освіти і навчання в Європі	Окрема палатка, або чітко означений пункт	Наступна після експрес-школи іноземних мов
5	Інтерактивна палатка	Палатка, у якій відбуваються інтерактивні заняття і форум-театр	Окрема палатка, розміщена так, щоб діяльність можна було проводити і назовні	Наступна після освітньої палатки.
6	Конкурс малюнків	Представлення результатів конкурсу та народне голосування, нагородження переможців	Палатка, стенд, або просто натягнутий шнурок, на якому прикріплені малюнки.	Наступна після інтерактивної палатки
7	Полотно «Я поділяю європейські цінності!» / живі скульптури	Означений пункт, під тентом або відкритим небом.	Прикріплене біле полотно, довжиною від 10м.	Останній пункт після інтерактивних екскурсій, або необов'язкових елементів / якщо такі є
8	Інтерактивні екскурсії	Екскурсії по місцях, з якими асоціюються європейські цінності.	Пункт/стенд, з інформацією про можливість взяти участь в екскурсії; починається і	Окреме місце / стенд після конкурсу малюнка

			завершується у кварталі.	
9	Соціомоб	Визначене місце	Соціомоб – коротка колективна символічна дія, наповнена суспільно значимим змістом	Будь-яке місце в межах кварталу, або неподалік

Варіанти додаткових палаток або пунктів (необов'язкові елементи європейського кварталу):

- «Фішка міста»
- art-пункт
- Відео-пункт
- Пункт “Іноземці в Україні”
- Пункт “ Національні товариства”

На видному місці європейського кварталу має розміщуватися символіка Мережі Центрів європейської інформації (банер або плакат) та схема розміщення палаток і пунктів.

Зміст та визначення окремих палаток/пунктів

Інформаційний пункт.

Інформаційний пункт – це окреме місце, або палатка, розташована при вході до європейського кварталу, де відвідувачі можуть отримати вичерпну інформацію про програму заходів, які відбуваються у кварталі та його основні об'єкти. В інформаційному пункті має бути інформація про День Європи, про Мережу Центрів європейської інформації, програма заходів європейського кварталу, інформація про супроводжуючі події, які відбуваються поза кварталом. В інформаційному пункті постійно повинен чергувати хтось з організаторів, до його/її обов'язків входить не просто надання інформації, а зважання на потреби і зацікавлення відвідувачів і рекомендації відвідати той чи інший захід.

Палатка про ЄС

У цій палатці має бути представлена основна інформація про Європейський Союз та європейську інтеграцію України. Це можуть бути буклети, постери та література, яку видають Центри європейської інформації, Європейська Комісія, Рада Європи тощо. Окрім того, у цій палатці можуть відбуватися презентації окремих країн членів ЄС. Слід пам'ятати, що все, що відбувається у цій палатці, має стосуватися європейських цінностей, тому важливо показати:

- Визначення цінностей та базових принципів, закріплених у Договорі про ЄС
- Інформацію про Європейську політику сусідства та Східне партнерство
- Історичний екскурс до історії ЄС, як ЄС розвивався і як відбувалися дискусії навколо європейських цінностей.
- У випадку презентації країн, важливо показати їх роль у формуванні європейських цінностей, наприклад - шлях до демократії, рівності, загального виборчого права, вирішення питань, пов'язаних з міграцією і подоланням ксенофобії тощо.

До підготовки програми палатки рекомендується залучити шкільні європейські клуби, навчальні заклади та партнерські громадські організації, які робитимуть презентації згідно попередньо встановленого графіку. Палатку слід оформити символікою Європейського Союзу та країн ЄС (назви країн, прапори, герби).

Експрес-школа європейських мов

Експрес-школа європейських мов – це намет, у якому бажаючі можуть навчитися базових слів чи фраз на офіційних мовах ЄС. В наметі мають бути навчальні місця, фліп-чарти, наочні та роздаткові матеріали. Для організації роботи Школи достатньо залучити одну-дві особи. Це можуть бути професійні викладачі, студенти, волонтери, бажаючі з національних товариств, представники мовних центрів, якщо такі є (Британська Рада, Французький центр, Інститут Гете). Викладачі пропонуватимуть відвідувачам вивчити популярні слова схожі за звучанням на різних мовах, пройти пробний урок, чи визначити свій рівень володіння мовою, поспівати пісеньку, вивчити римівку, лічилочку, віршик, пограти в мовні ігри (можна ігри чи конкурси). По закінченні учасники отримують печатку про проходження курсу, а також міні-словничок чи перелік посилань на книжки мовою оригіналу.

Освітня палатка “Хочеш здобути освіту у Європі? Запитай у нас!”

У цій палатці відвідувачі можуть отримати інформацію про освітні і молодіжні програми, у яких можуть брати участь українці. Тут мають бути роздаткові матеріали, призначені для школярів, студентів та інших зацікавлених осіб, у яких міститиметься короткий опис програм про можливості освіти, молодіжних обмінів, волонтерства, стажування та підбірка посилань на Інтернет-джерела. Матеріали для палатки можна отримати у Делегації ЄС в Україні, посольствах країн та представництвах навчальних програм. Презентації навчальних програм, безпосередні бесіди з відвідувачами та демонстрацію матеріалів можуть проводити громадяни країн ЄС, які зараз знаходяться в Україні, учасники програм, які повернулися додому, представники освітніх фірм, представники євроклубу. Для кращої наочності палатку варто оформити стендами та фотографіями, які ілюструють участь українців в освітніх програмах.

Інтерактивна палатка (форум-театр та інтерактивні вправи/ігри)

В інтерактивній палатці відбуваються заняття з відвідувачами (як індивідуальними, так і організованими групами). Одним з варіантів є форум-театр - дійство на території європейського кварталу, яке передбачає залучення аудиторії до смислових дій, з метою розв'язання або пошуку варіантів вирішення запропонованої ситуації. До програми палатки слід залучити підготовлених заздалегідь волонтерів (2-10 осіб). Програмою дійства передбачено представити не більше 5 рольових ситуацій, які передбачають інсценізацію проблемних ситуацій з тематики європейських цінностей. Ідея форум-театру дозволяє глядачам у будь-який момент долучатися до дійства, вибираючи собі ролі. Наприклад, можна розіграти наступну сцену: чоловік приходить з роботи і вимагає від дружини вечерю, а дружина пояснює, що також була на роботі і пропонує спільно приготувати вечерю. Чоловік впевнений, що побут це жіноча справа і виникає сварка, свідками якої стають діти. Після відігравання такої ситуації можна обговорювати питання гендерної рівності, толерантності, поваги до людської гідності тощо. В інтерактивній палатці також можна

проводити рольові ігри та вправи на тему толерантності та прав людини, використовуючи посібник Ради Європи з навчання прав людини «КОМПАС» та освітній пакет кампанії «Всі рівні – всі різні».

Конкурс малюнків

У європейському кварталі має бути місце для представлення результатів конкурсу малюнків на тему європейських цінностей. Сам конкурс, присвячений святкуванню Дня Європи, оголошується у квітні. В оголошенні має бути вказано, що конкурс приурочений до Дня Європи і проводиться Мережею Центрив європейської інформації у рамках кампанії «Я поділяю європейські цінності!». В оголошенні про конкурс мають бути зазначені основні європейські цінності і пропозиції відобразити своє розуміння цих цінностей у малюнку. Цільовою групою конкурсу є школярі.

На початку травня журі обирає 10–30 робіт-переможців (у залежності від кількості поданих на конкурс робіт) за критеріями відповідності теми та якості художнього виконання. Під час святкування Дня Європи у європейському кварталі відбувається виставка кращих робіт та народне голосування. Виставку можна організувати в одній з палаток, біля полотна «Я поділяю європейські цінності», або на окремих стендах. Для підкреслення рівності учасників і неформальності конкурсу, малюнки можна розвісити на мотузці на одному рівні, прикріпивши їх прищипками для білизни. Народне голосування є важливим для залучення відвідувачів кварталу, але сам процес голосування слід ретельно продумати. Одним з варіантів є попередня нумерація малюнків та виготовлення своєрідних «бюлетенів», на якому відвідувачі кварталу писатимуть номер малюнка, який вони вважатимуть найкращим. Іншим варіантом може бути кидання камінців, квасолинок чи папірців у спеціально підготовлену прозору ємність, призначену для кожного малюнка. За визначений час до закриття європейського кварталу голосування проголошується закритим, волонтери рахують голоси та оголошують переможця народного рейтингу.

Для організації конкурсу важливим є склад журі, яке зможе оцінити і художню, і змістовну складову малюнка, ретельна організація голосування та залучення до конкурсу якомога більшої кількості учасників. Рекомендується поширювати інформацію про конкурс у ЗМІ, Інтернеті, через соціальні мережі, управління освіти, центри дитячої творчості, художні школи тощо.

Після закінчення конкурсу варто якомога ширше поширити його результати, наприклад, видати листівки або наклейки з найкращими малюнками, розмістити фотогалерею малюнків переможців на порталі Мережі Центрив європейської інформації та у соціальних мережах, виготовити промодукування наступної кампанії Мережі, використовуючи малюнки учасників.

Полотно “ Я поділяю європейські цінності” / живі скульптури

Дійство відбувається на вільному майданчику, безпосередньо в рамках кварталу. У ньому беруть участь волонтери, одягнені в одяг відомих особистостей, літературних або казкових героїв країн ЄС, в яких закладена ідея європейських цінностей. Сенсом цього пункту є донесення інформації у неформальній формі про європейські цінності, мотивування зацікавлених осіб до роздумів про сутність європейських цінностей на конкретних прикладах та сприяння формуванню особистої точки зору учасників з даного питання. Якщо в європейському кварталі передбачена екскурсія, то під час її проведення екскурсивод, підходячи до цього пункту, звертає увагу учасників групи на головне запитання цього пункту: “ Що ми уособлюємо?”. Таке запитання повинно спонукати до дискусії, а учасники екскурсії повинні здогадатися та аргументувати, яку європейську цінність втілює певний персонаж. Якщо учасники дійсно усвідомлюють та поділяють ці цінності, то їм надається можливість долучитися до акції “ Я поділяю європейські цінності” та поставити відбиток долоні на полотні. До живих скульптур можуть виявити зацікавлення інші відвідувачі кварталу (не обов'язково учасники екскурсії). І тоді дискусію проводить заздалегідь підготовлений волонтер. Полотно «Я поділяю європейські цінності» є логічним завершенням програми європейського кварталу – кожен бажаючий може поставити відбиток своєї руки як підтвердження своєї позиції. При тому волонтери, які відповідають за цей пункт, повинні ще раз пояснити, що таке цінності, європейські цінності, і що означає їх поділяти. Важливо, щоб поряд з розважальною складовою полотна, люди відчули особисту відповідальність і задумалися над значенням цих слів. Для більшої наочності полотна рекомендується написати на ньому основні європейські цінності та їх визначення.

Інтерактивні екскурсії

Екскурсії відбуваються наживо під час святкування Дня Європи. Це реальна або віртуальна подорож містом, маршрут якої проходить через місця або об'єкти, що дають можливість розкрити тему європейських цінностей та яка доповнюється розповідями, коментарями, тезами, інтерактивними і театралізованими елементами. Екскурсії можуть відбуватися як перед відзначенням Дня Європи (наживо або у форматі відео), так і під час самого святкування, і проводитися як для організованих груп (школярі, студенти, члени євроклубів), так і для окремих відвідувачів Центру європейської інформації та європейського кварталу. Таку екскурсію варто починати розробляти вже у квітні, залучивши до цього

процесу працівників бібліотек, громадські організації, краєзнавчі музеї, історичні факультети та усіх, хто цікавиться місцевою історією. Після того, як екскурсія буде готова, можна починати інформувати про неї місцеву громаду - через плакати, листівки, сайти, соціальні мережі, ЗМІ тощо. Цінність цього елементу ще й у тому, що інтерактивні екскурсії можуть стати елементом поточної діяльності Центрів європейської інформації у майбутньому. Це інноваційний спосіб пропагування європейських цінностей через призму їх реалізації, або їх нехтування у нашому житті та місті, звернення до історії громади та її ставлення до цінностей у різний час. Об'єкти (місця), які використовуються в екскурсії, мають демонструвати певну цінність або нехтування нею (наприклад, її протиставлення). Під час екскурсії необхідно об'рунтувати, як цей об'єкт (місце) пов'язаний з певною цінністю та бути готовим дати визначення цій цінності.

Об'єктами екскурсії можуть бути вулиці/площі, де розташовані культові релігійні споруди різних конфесій (вони демонструватимуть толерантність, різноманітність та свободу віросповідання); місця, де відбувалися перші демонстрації у радянський період (свобода і демократія); об'єкти, в яких забезпечена / незабезпечена загальна доступність, у тому числі для людей з обмеженими можливостями (рівність). До проведення екскурсій варто залучати як фахівців, так і волонтерів, які можуть розповісти щось цікаве. Приміром, це може бути студент-іноземець, який розповідатиме про своє сприйняття вашого міста з точки зору європейських цінностей. Після відвідування об'єктів можна приклеювати імпровізовані таблички-нагадування.

Соціомоб

Соціомоб – це соціально-спрямований флешмоб, у нашому випадку його метою є популяризація європейської цінності верховенства права. До цього дійства можна залучити європейські клуби та всіх інших бажаючих. Основним атрибутом соціомобу є парасолька, яка символізує захист людини і верховенство права. Залежно від величини європейського містечка, соціомоб проводиться в його межах або поблизу. Для проведення соціомобу потрібно залучити щонайменше 10 учасників. Вони мають прийти у визначений час з парасольками, на яких буде прикріплена табличка «верховенство права» (таблички слід заготувати заздалегідь). За місяць у соціальних мережах слід поширити загальну інформацію про соціомоб, час збору та список міст (з адресами), в яких він відбуватиметься. За 5-10 днів до акції варто поширити прес-анонси і плакати з затвердженим текстом.

Зразок тексту: Поділяєш європейські цінності? Бери парасольку і приходь 21.05.2011 о 11.00 на центральну площу міста. Саме тут у День Європи сотні мешканців одночасно відкриють свої парасольки, як символ перебування під захистом верховенства права. Бажано на парасольку приклеїти надпис «Верховенство права». Детальніше тут: (контактна особа, Інтернет-сторінка).

Соціомоб матиме більший резонанс, якщо він відбудеться одночасно у тих містах, які приєдналися до даного формату проведення Дня Європи. Рекомендований час соціомобу: 11:00 год.

ЧАСТИНА III. Методичні матеріали

Методичні матеріали до палатки про ЄС

Запитання та відповіді вікторини про ЄС. Рівень початковий

1. Скільки країн є членами ЄС?

- 15
- 25
- **27**

2. Скільки раундів розширення ЄС відбулося?

- **6**
- 4
- 5

3. Хто такий Роберт Шуман та в чому полягає його історична роль?

Уперше ідея про утворення Європейського Союзу прозвучала 9 травня 1950 року у промові міністра закордонних справ Франції Роберта Шумана, який виступив з планом об'єднання вугільної та металургійної промисловості країн Європи. Тож з 1985 року 9 травня, згідно рішення Європейської Ради країн Євросоюзу, святкується як День Європи – день оголошення інтеграційного «плану Шумана».

4. Назвіть країни-кандидати на вступ до ЄС?

- Туреччина
- Хорватія
- Македонія

5. Гімном ЄС є:

- Ода молодості
- **Ода радості**
- V Симфонія Бетховена

6. З діяльністю якої інституції ЄС пов'язана криза "пустого стільця", зазначте рік?

З Радою Європейського Союзу, криза «пустого стільця» була врегульована на початку 1966 року. До тих пір впродовж 6 місяців Франція бойкотувала засідання Ради.

7. Яка партія є найбільшою у Європарламенті?

Європейська народна партія (Християнські демократи) та Європейські демократи (EPP-ED) - 268 місць

8. Назвіть 4 свободи об'єднаного ринку:

Сформульовані в Римському договорі 1957 р. характеристики єдиного ринку і засади дедалі тіснішого союзу між державами Європи: вільний рух людей, капіталів, товарів і послуг.

9. Хто є комісаром у справах зовнішніх відносин та Європейської Політики Сусідства?

Пані Беніта Ферреро-Вальднер

10. В якому році Україна подала заявку на членство в ЄС?

Україна ще не подала заявки на членство в ЄС

11. 250-та річниця з дня народження якого видатного композитора святкувалась у ЄС в 2006 році?

У 2006 році в ЄС святкувалася 250-річниця з дня народження видатного австрійського композитора Вольфганга Амадея Моцарта (народився 27 січня 1756 року в австрійському містечку Зальцбург).

12. Хто автор цієї картини?

Італійський художник Сандро Ботічеллі, назва картини - «Народження Венери»

13. Що це за скульптура, її країна розташування?

Це – всесвітньо відома скульптура Русалоньки, героїні казки Ганса-Крістіана Андерсена. Скульптуру встановлено у столиці Данії Копенгагені (скульптор Едвард Еріксон, 1913 р.), вона є символом Копенгагена.

14. Громадянин якої країни став переможцем Конкурсу логотипів до Дня святкування 50-річчя ЄС?

23-річний студент Академії мистецтв у польському місті Познань Шимон Скрипчак (Szymon Skrzypczak) виграв конкурс на логотип Європейського Союзу. Його робота - плакат з девізом Together since 1957 (Разом з 1957 року) написані літерами з алфавітів держав, які входять до ЄС.

Запитання та відповіді вікторини про ЄС. Рівень середній

1. Які країни вступили до ЄС у 2007 році?

- а) Литва, Румунія
- б) Естонія, Словенія
- в) Греція, Португалія
- г) **Болгарія, Румунія**

2. З точки зору міжнародного права, Європейський Союз - це:

- а) міжнародна організація
- б) конфедерація держав
- в) окремий вид юридичної особи – суб'єкта міжнародного права, що не має прецедентів у минулому
- г) **Європейський Союз не є юридичною особою і суб'єктом міжнародного права**

3. До Копенгагенських критеріїв належать:

- а) християнство як основна релігія
- б) рівень ВВП на душу населення
- в) **захист меншин**
- г) підтримка зовнішньополітичних ініціатив ЄС

4. Яка єдина країна вийшла з-під дії договору про Європейську Спільноту за всю її історію?

- а) Франція (вийшла у 1965 і повернулася у 1966)
- б) Австрія (призупинила членство у 2000 році після перемоги ультраправих сил)
- в) **Гренландія (вийшла у 1985 році за наслідком референдуму)**
- г) Гібралтар (був виключений з ЄС із прийняттям Іспанії у 1986)

5. Яка з цих країн має відносини асоціації з ЄС?

- а) Болгарія
- б) **Чилі**
- в) Китай
- г) США

6. Де розташований Європейський Суд (Суд ЄС)?

- а) Лондон, Великобританія
- б) Страсбург, Франція
- в) Брюссель, Бельгія
- г) **Люксембург**

7. Скільки слов'янських мов є офіційними мовами ЄС?

- а) 0
- б) 1
- в) 3
- г) **5**

8. Коло з 12 золотих зірочок на синьому фоні – це:

- а) давній масонський символ французької ложі Великого Сходу
- б) символ 12 держав, що підписали Маастрихтський договір про Європейський Союз
- в) **символ довершеності та повноти (як 12 апостолів або 12 місяців)**
- г) дохристиянський символ, що його використовували давні кельтські племена

9. Хто може розпустити Європейський парламент і оголосити дострокові вибори?

- а) Президент Європейської Комісії, у випадку грубого порушення Європарламентом Договору про Європейський Союз та/або Договору про заснування Європейську Спільноту
- б) Рада ЄС, одногосним рішенням всіх держав-членів
- в) Рада ЄС і Європейська Комісія, з обов'язковою перевіркою законності такого рішення у Європейському Суді
- г) **У Договорах не передбачено можливості розпуску і дострокових виборів до Європейського парламенту**

10. Країна, яка двічі подавала заявку на вступ, але пізніше на референдумі відмовлялася від вступу до ЄС?
- а) Великобританія
  - б) Марокко
  - в) Югославія
  - г) **Норвегія**
11. Скільки у ЄС країн-членів, в яких більшість населення становлять православні?
- а) 0
  - б) 1
  - в) 2
  - г) **4**
12. Які країни є членами і НАТО, і ЄС?
- а) Великобританія, Канада, Італія, Німеччина
  - б) Франція, Австрія, Іспанія, Чехія
  - в) **Словенія, Данія, Португалія, Нідерланди**
  - г) Норвегія, Естонія, Німеччина, Греція
13. Як називається програма ЄС, відкрита для участі молодіжних організацій України?
- а) "Європейська молодь"
  - б) "ТАСІС"
  - в) **"Молодь в дії"**
  - г) "Еразмус Мундус"
14. У Договорі про Європейський Союз написано, що:
- а) будь-яка європейська країна має право стати членом ЄС
  - б) будь-яка європейська країна, що поважає принципи свободи, демократії, поваги прав людини та основних свобод, верховенства права, може стати членом ЄС
  - в) **будь-яка європейська країна, що поважає принципи свободи, демократії, поваги прав людини та основних свобод, верховенства права, може подати заявку на членство у ЄС**
  - г) всі європейські країни повинні стати членами ЄС
15. Європейська стратегія безпеки визначає інтерес ЄС щодо країн-сусідів у тому, щоб вони:
- а) надали англійській мові статус (другої) державної
  - б) визнали верховенство Папи Римського над своїми церквами
  - в) заборонили комуністичні партії
  - г) **поважали принцип належного врядування**

Методичні матеріали до експрес-школи європейських мов

Гра «Мовні факти»

Джерело: Рада Європи. Європейський день мов

<http://edl.ecml.at/LanguageFun/tabid/1516/language/en-GB/Default.aspx>

Чи знаєте ви, що...

1. У світі існує близько 6-7 тисяч мов, якими розмовляють більше 6 мільярдів людей, що живуть в 189 незалежних державах.
2. У Європі нараховують близько 225 місцевих мов, що складає 3% загальної кількості мов світу.
3. Принаймні половина населення світу розмовляють двома або кількома мовами.
4. У повсякденному житті європейці все частіше зустрічаються з іноземними мовами, тому існує потреба генерувати інтерес до вивчення мов серед європейців.
5. Багато мов мають 50 тис. слів і більше, хоча носії мов зазвичай знають та використовують невелику кількість слів: у повсякденному житті люди використовують декілька сотень одних і тих самих слів.
6. Мови постійно контактують та впливають одна на одну. Наприклад, англійська у минулому запозичила величезну кількість слів із різних мов, сьогодні навпаки, велика кількість мов запозичує слова з англійської.
7. Протягом першого року життя дитина вимовляє велику кількість голосних звуків; в 1 рік з'являються перші зрозумілі слова; у 3 роки дитина формує складні речення; у 5 років дитина володіє та користується кількома тисячами слів.
8. Рідна мова – це, зазвичай, мова, яку людина знає краще та користується найбільше. Але існують і досконалі «білінгви» - люди, що розмовляють двома мовами однаково добре. Хоча, звичайно, навіть в таких білінгвів не існує досконалої рівності володіння мовами.
9. Білінгвізм має свої переваги: вивчення нових мов стає легшим, а процеси мислення скорішими.
10. Білінгвізм та мультилінгвізм також несе економічні переваги, зокрема в процесі пошуку роботи.
11. Мови відносяться одна до одної як члени родини. Більшість європейських мов належить до великої Індоевропейської родини.
12. Більшість європейських мов належать до трьох великих груп: германська, романська і слов'янська.
13. Германська група включає в себе данську, норвезьку, шведську, ісландську, німецьку, голландську, англійську мови та ідиш.
14. Романська група включає італійську, французьку, іспанську, португальську, румунську та інші мови.
15. Слов'янська група включає російську, українську, білоруську, польську, чеську, словацьку, словенську, сербську, хорватську, македонську, болгарську та інші мови.
16. Найчастіше в європейських мовах використовується латинський алфавіт. Деякі слов'янські мови використовують кирилицю. Грецька, вірменська, грузинська та ідиш мають свій алфавіт.
17. У більшості країн Європи є групи регіональних мов, або мов меншин – деякі з них отримали офіційний статус.
18. Серед неєвропейських мов, що найбільш широко використовуються на території Європи – арабська, китайська та гінді, кожна з яких має власну систему письма.
19. Росія з населенням 148 млн. має на сьогоднішній день найбільшу кількість мов: від 130 до 200 згідно різних джерел досліджень.
20. А через вплив мігрантів і біженців, Європа стала в значній мірі багатомовною. Тільки в Лондоні можна почути близько 300 мов (арабська, турецька, курдська, берберська, гінді, пенджабі та ін.).

Мовна вікторина

1. Скільки мов існує на території Європи?

- a. менш, ніж 100
- b. 100-200
- c. 200-300
- d. 300-400

Відповідь: с. 200-300 (вважають що в Європі нараховується близько 220-230 місцевих мов)

2. Скільки живих мов існує в світі?

- a. 500
- b. 2000
- c. 4000
- d. 6000

Відповідь: d. 6000

3. Якою мовою розмовляє найбільша кількість людей в світі?

- a. китайська
- b. англійська
- c. гінді
- d. іспанська

Відповідь: b. англійська (англійською розмовляють близько 1,8 мільярди людей по всьому світові, китайська мова займає друге місце – 1,35 мільярди (більшість – носії мови). Гінді: 650 мільйонів людей; іспанська: 495 мільйонів людей)

4. Яку кількість від загальної кількості мов світу складають африканські мови?

- a. одна третина
- b. половина
- c. одна п'ята
- d. 10 відсотків

Відповідь: a. одна третина (треть частина всіх мов світу – африканські мови. Вважають, що половина з них (близько тисячі) стануть мертвими мовами через 50 років!

5. Які с цих мов пишуться справа наліво?

- a. іврит
- b. мальтійська
- c. японська
- d. арабська

Відповідь: a. іврит, d. арабська (іврит та арабська пишуться справа наліво; японська – зверху вниз, а потім справа наліво; мальтійська пишеться зліва направо)

6. Яка з цих мов вважається найстарішою живою європейською мовою?

- a. галісійська (Іспанія)
- b. баскська (Іспанія, Франція)
- c. грецька
- d. ісландська

Відповідь: b. баскська

7. Що вважають першою письменністю?

- a. єгипетські ієрогліфи
- b. клинопис
- c. кирилиця
- d. фінікійське письмо

Відповідь: b. клинопис (система письма, якою користувалися жителі древньої Месопотамії протягом 3000 років)

8. Які системи писемності ви бачите на малюнках? Знайдіть назву кожному малюнку.

خيال الرياضه

مدرب نيجيريا: فادرون عثي الوصول

للمباراة النهائية

a.

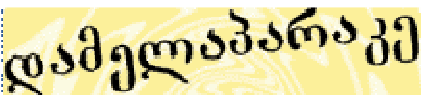
1. вірменська

b.

2. грузинська

c.

3. клинопис

Дорогие ребята, мы рады встретиться с вами на страницах нашего сервера и постараемся сделать все, чтобы эти встречи были вам интересны.

d. 4. арабська

Carpe diem.
Per aspera ad astra.

e. 5. кирилиця

f. 6. латиниця

Відповідь: а. арабська, b. вірменська, c. грузинська, d. кирилиця, e. латиниця, f. Клинопис

9. Звідки виникло слово «алфавіт»?

- a. санскрит
- b. перші дві літери грецького алфавіту
- c. від імені грецького богу Алфей
- d. від єгипетського слова, що перекладається як «письмо»

Відповідь: b. перші дві літери грецького алфавіту (альфа, бета)

10. Які з цих мов пишуться кирилицею?

- a. російська
- b. грузинська
- c. болгарська
- d. фінська

Відповідь: a. російська, c. болгарська

11. Латинський алфавіт, що використовувався древніми римлянами...

- a. був запозичений з етрусської мови
- b. походить від давньогрецької мови
- c. був створений древніми римлянами
- d. походить від івритської письменності

Відповідь: a. Латинський алфавіт був запозичений з етрусської мови

12. Який камінь дозволив європейським вченим розшифрувати ієрогліфи?

- a. Розетський камінь
- b. Наполеонів камінь
- c. Ієрогліфій
- d. Вавилонський камінь

Відповідь: a. Розетський камінь (гранітна плита з вибитими на ній трьома ідентичними за змістом текстами, в тому числі двома на староегипетській мові – написаними староегипетськими ієрогліфами та єгипетським демотичним письмом, та однією з давньогрецьких мов – койне. Знайдений у 18 столітті солдатами армії Наполеона)

Методичні матеріали до освітньої палатки “Хочеш здобути освіту у Європі? Запитай у нас!”

Формальна та неформальна освіта

Формальна освіта — це освіта, спрямована на одержання або зміну освітнього рівня та кваліфікації в навчальних закладах та установах освіти згідно з визначеними освітньо-професійними програмами і терміном навчання, заходами державної атестації, що підтверджується отриманням відповідних документів про освіту.

Формальна освіта і навчання – інституалізована, побудована за віковою ознакою та ієрархічно структурована освітня система, що охоплює всі ступені від початкової школи до випускного курсу університету.

(З Проекту "Концепції розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010 – 2020р.) www.mon.gov.ua/gr/obg/2009/proekt2010_2020.doc)

Неформальна освіта — це здобуття знань, умінь і навичок для задоволення освітніх особистісних потреб, не регламентоване місцем здобуття, терміном та формою навчання, заходами державної атестації.

Неформальна освіта — це будь-яка організована освітня діяльність, яка відбувається поза рамками формальної системи освіти, ця діяльність може бути автономною або ж частиною більш ширшої діяльності, але має бути націлена на визначену аудиторію і мати конкретні навчальні завдання

Неформальна освіта і навчання – будь-яка організована освітня діяльність поза рамками формальної системи освіти, що забезпечує певні види навчання.

(З Проекту "Концепції розвитку професійної освіти і навчання в Україні (2010 – 2020р.) www.mon.gov.ua/gr/obg/2009/proekt2010_2020.doc)

До можливостей навчання в Європі, які надаються системою формальної освіти слід відносити навчання у школі, коледжі, університеті за навчальними програмами, затвердженими відповідними органами влади (наприклад, міністерство освіти) або адміністрацією університету. Як правило в результаті навчання учні/студенти отримують документ (атестат, диплом, довідку) встановленого зразка, який визнається іншими навчальними закладами і надає оцінку успішності за офіційною шкалою оцінювання знань та/або засвідчує отриману кваліфікацію. Найбільш відомою програмою ЄС в сфері формальної системи освіти є Еразмус Мундус.

До можливостей неформальної освіти слід відносити будь-яке навчання, яке відбувається поза межами системи формальної освіти. Таке навчання, як правило, не призводить до отримання офіційно визнаної кваліфікації, а успішність і власні досягнення визначають ті, хто вчаться. Найбільш відомими формами неформальної освіти є тренінги, обміни, волонтерська діяльність. Найбільш відомою програмою ЄС у сфері неформальної освіти для молоді є програма "Молодь в дії"

Методичні матеріали до інтерактивної палатки (форум-театр та інтерактивні вправи/ігри)

ФОРУМ ТЕАТР

Форум театр – це інтерактивна форма театральної постановки, яка дозволяє залучити до процесу аудиторію і відкрити різні погляди на вирішення проблеми, яка розігрується в постановці.

Опис:

До програми палатки слід залучити підготовлених заздалегідь волонтерів (2-10 осіб). Програмою дійства передбачено представити не більше 5 рольових ситуацій, які передбачають інсценізацію проблемних ситуацій з тематики європейських цінностей. Перед аудиторією розігрується коротка постановка, в якій центральна постать перебуває під тиском або відчуває бар'єри, які має подолати: наприклад, молода людина, яка хоче поїхати вчитися за кордон, а батьки проти. Інший варіант театралізованої дії: чоловік приходить з роботи і вимагає від дружини вечерю, а дружина пояснює, що також була на роботі і пропонує спільно приготувати вечерю. Чоловік упевнений, що побут це жіноча справа і виникає сварка, свідками якої стають діти.

Тема постановки повинна бути близькою/зною для аудиторії, бажано, щоб глядачі мали власний досвід таких ситуацій.

Після відігрівання такої ситуації можна обговорювати питання гендерної рівності, толерантності, поваги до людської гідності тощо.

Під час вистави глядач може вийти на сцену, взяти на себе певну роль і відігравати її згідно власного бачення ситуації. Таким чином, вистава перетворюється у форму театралізованих дебатів, під час яких учасники обмінюються досвідом і діляться ідеями щодо вирішення ситуації.

Мета:

Загальною метою форум театру є: показати можливості та альтернативні шляхи людям, які перебувають у складних ситуаціях. Під час форуму учасники діляться власним баченням, звертаються до власного досвіду та досвіду інших, аналізують минуле і теперішнє, отримуючи нові ідеї та альтернативи на майбутнє.

Учасники:

Форум театр можна застосовувати для будь-якої аудиторії. Цей метод особливо часто застосовується для роботи з соціально виключеними групами.

Час:

У залежності від ідеї постановки. На участь аудиторії рекомендується відвести до 30 хв. на підготовку п'єси бажано витратити хоча б місяць.

Про що варто пам'ятати:

Форум театр – це метод самовираження учасників, а не переконання їх у чомусь. Цей інструмент не веде до прийняття рішень чи визначення єдиної точки зору аудиторії.

Інтерактивні ігри/вправи

Вправа 1. Кожна картинка розкаже історію

Іноколи ми бачимо щось, що виглядає дуже просто. Але, якщо подивитись з іншого кута, то можна побачити щось відмінне...

Проблема, що розглядатиметься

- Наші сприйняття є упередженими та залежать від попереднього досвіду, очікувань, культури, тощо.
- Рішення часто приймаються на основі обмеженої інформації.

Цілі

- Показати, як наші уявлення/картинки про інших людей впливають на нашу інтерпретацію їх поведінки.
- Підняти рівень нашого усвідомлення про те, як ми заповнюємо інформаційні пробіли та пробіли у наших знаннях.
- Підняти рівень нашого усвідомлення про вплив наших уявлень на нас особисто.

Час

30 хвилин

Розмір групи

Будь-який

Підготовка

1. Оберіть картинку, яка може тематично відноситись до теми дискусії.
2. Розріжте картинку на дві частини, таким чином щоб кожна частина "розказувала історію", а після складання картинки виходила б нова "історія".
3. Роздайте першу половинку картинки всім учасникам та попросіть протягом п'яти хвилин написати "історію", яку учасники побачили на картинці.
4. Після цього попросіть учасників поділитись своїми історіями.
5. Тепер роздайте учасникам другу половинку картинки і скажіть, що тепер вони зможуть змінити свої враження від того, що вони бачать.

Обговорення та оцінка

Обговорення має аналізувати шляхи, як ми організуємо та обробляємо інформацію. Наступні питання допоможуть:

- Про що, Ви думали, коли була перша картинка?
- Ким для Вас була людина на картинці?
- Чому Ви собі уявляли окремі речі (скоріше за інші)?
- Чи змінилось Ваше ставлення, коли Ви побачили другу частину картинки?
- У реальному житті дуже часто, коли щось стається, або ми про щось почули, але не все, а лише отримали маленьку частину "картинки", ми все одно намагаємось надати сенс тому, що ми почули або побачили.
- Що відбувається далі, коли ми подивимось на більш широкий контекст та отримуємо нову інформацію?
- Чи змінюєте Ви свою точку зору? Або намагаєтесь відстоювати свою першу/оригінальну точку зору?
- Чому, на Вашу думку, важко бути чесними до самих себе та змінювати свою думку?

Вправа 2. Рольова гра «Крапка відліку»

(будь ласка, зважте на те, що традиційно рольові ігри проводяться в закритому просторі)

Цілі

Продемонструвати проблеми дискримінації для різних груп людей. Обговорити, як запобігти дискримінації

Час

20 хв.

Технічні матеріали:

- Картки з назвами ролей
- Список дій для тренера

Список ролей:

1. неповносправний у візку
2. міністр
3. вагітна жінка з дитиною двох років
4. молодий перспективний спортсмен
5. лідер правозахисної організації, кримський татарин
6. міліціонер
7. нелегальний трудовий мігрант
8. підприємець, який не знає державної мови
9. 60-літня чеченка
10. голова ради ветеранів
11. 14-літня дівчина, яка не відвідує школу
12. ВІЛ-інфікований

Список дія для тренера

- 1) Ви можете без сторонньої допомоги поїхати до іншого населеного пункту
- 2) Ви можете грати у футбол
- 3) Ви можете дозволити собі якісне медичне обслуговування
- 4) Вас не можна запідозрити у зв'язках з терористами
- 5) Ви можете бути нагороджені державною нагородою
- 6) Ви можете досить часто грати в казино
- 7) Ви можете претендувати на високі посади на державній службі
- 8) Ви можете поїхати відпочити за кордон
- 9) Ви можете брати участь в акціях протесту проти уряду
- 10) Вас можуть запросити виступити з лекцією

Крок 1.

Роздайте ролі та поясніть правила: всі учасники становляться в одну лінію. Коли тренер називає дію, то ті учасники, які можуть цю дію зробити згідно своєї ролі, роблять крок вперед, хто не може, залишаються на місці. Потім тренер зачитує перелік дій, та дає можливість учасникам вирішити, робити той чи інший крок, або не робити (10 хв.)

Крок 2. Організуйте обговорення процесу та результатів виконання завдання. Спочатку тренер повинен задавати питання учасникам, які вийшли вперед і наприкінці учасникам, які залишились на місці. (10 хв.)

Обговорення та оцінка

Наступні питання допоможуть:

- Як вийшло, що Ви опинились на цьому місці? Як Ви себе відчуваєте?
- Які кроки Ви змогли зробити, а які ні? Чому?
- Чому так вийшло, що при однакових позиціях на старті, Ви опинились на різних відстанях? Чи це справедливо?
- Чи в реальному житті бувають такі випадки, коли рівні права не забезпечуються рівними можливостями та не призводять до рівних результатів?
- Які дії можливо зробити для забезпечення рівних можливостей?

Вправа 3. Дві культури

Цілі

Обговорити стереотипне сприйняття «нома поведінки» в комунікації між культурами, толерантність до різниці в поведінці.

Час

15 хв.

Розмір групи

необмежена

Підготовка

Група розподіляється на дві частини, кожна з яких представляє собою будь-яку уявну культуру. Завдання групи отримують окремі, так, щоб вони не чули одна одну. Кожній групі даються пояснення, що вона представляє собою уявну культуру, в якій є свої норми поведінки при спілкуванні.

Правила спілкування для першої культури:

1. Дивитися в очі
2. Говорити голосно
3. Говорити від імені Я (я думаю, я гадаю, я хотів би и т.д.)
4. При спілкуванні притримувати співбесідника за плече

Правила спілкування для другої культури:

1. Не дивитись в очі
2. Говорити від імені МИ (ми гадаємо, нам потрібно обговорити, ми готові и т.і.)
3. Порахувати до 10, перш ніж відповісти
4. Дотримуватися дистанції в 1 м. від співбесідника

Далі групи поєднуються у пари, в парах представники двох культур повинні обговорити як вони будуть відзначати День Європи (вирішувати кого запросити і як організувати концерт). На цей етап достатньо 3-5 хв.

Обговорення та оцінка

Наступні питання допоможуть:

Спочатку є сенс задавати питання 1-й групі, потім 2-й:

- Як ви себе почували? Що відбувалось?
- Чи вдалось Вам домовитись?
- Якщо так, то що Ви робили для того, щоб домовитись? Що робив ваш співбесідник?
- Який із меседжів (виконувати правила чи домовитись) був для Вас більш важливим?

Потім обом групам оголошується обидва комплекси правил, з акцентом на тому, що всі правила існують в реальних культурах, але співвідношення – уявне. Також акцент потрібно зробити на тому, що правила говорять лише про вербальні (мовні) та невербальні (не мовні) комунікації, а не про якості групи, ступень її вихованості і т.і.

Під час обговорення вправи слід звернути увагу на наступне:

- При спілкуванні ми часто не звертаємо увагу на особливості комунікації людини, а одразу приписуємо їй або її народові негативні якості чи мотиви поведінки;
- Коли представник культури 1 буває впевнений, що його парі вдалось домовитись, представник культури 2 частіше дотримується іншої думки;
- Коли ми спілкуємось з представником іншої культури, не схожої на нашу, то наше спілкування буде ефективним скоріше тоді, коли ми обидва поважаємо один одного та можемо зробити корективи своє поведінки (на практиці вдалось домовитись, наприклад, тоді, коли представник однієї культури відмовився від спроб притримувати іншого за плече та дозволяє іншому дотримуватись пауз)

Методичні матеріали до конкурсу малюнків

Положення про конкурс малюнку

«Формат: європейські цінності»

приклад Луганського центру європейської інформації

Луганський центр європейської інформації, Агентство стійкого розвитку Луганського регіону у партнерстві з Луганською обласною громадською організацією Бізнес-клуб «Європейський вибір» та Луганською обласною універсальною бібліотекою імені М. Горького запрошують взяти участь у конкурсі малюнку «Формат: європейські цінності».

«Формат: європейські цінності» - це обласний конкурс малюнку, спрямований на усвідомлення молоддю загальноєвропейських цінностей: поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права та поваги до прав людини, зокрема осіб, що належать до меншин.

Конкурс проводиться як підготовчий етап до святкування Дня Європи у Луганській області, в рамках загальноукраїнської кампанії «Я поділяю європейські цінності», під егідою Мережі центрів європейської інформації України та за підтримки Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження».

Завдання конкурсу – мовою малюнку продемонструвати власне бачення таких європейських цінностей як людська гідність, свобода, демократія, рівність, верховенство права та права людини, зокрема осіб, що належать до меншин.

Умови конкурсу:

- Участь у конкурсі можуть брати особи не молодше 12 років, які мешкають у Луганську та Луганській області;
- Кожен конкурсант може подати для участі в конкурсі своє бачення, або бачення однієї з вищезазначених цінностей, або усіх цінностей разом в одному малюнку;
- До конкурсних робіт кожен учасник повинен надати пояснення щодо змісту роботи;
- Розмір малюнку має відповідати формату А-3.

Роботи будуть оцінюватися за наступними критеріями:

1. Художня якість малюнка.
2. Тема та ідея малюнка.
3. Оригінальність.

Просимо зазначити, що усі малюнки, надіслані на конкурс, не повертаються. Кращі малюнки будуть представлені на виставках із нагоди святкування Днів Європи в Луганській області у травні 2011 року. Конкурсні роботи приймаються до 15 квітня 2011 року включно.

Результати конкурсу буде оголошено 1 травня 2011 року, імена та роботи переможців будуть розміщені на сайті бібліотеки: <http://www.library.lg.ua>; web сторінці Луганського Центру європейської інформації: http://www.library.lg.ua/eu/index_ru.html; та на сайті Мережі Центрів європейської інформації України: <http://ukrcei.org/>.

Переможці конкурсу будуть запрошені на святкування Дня Європи в Луганській області з відшкодуванням витрат на проїзд та нагороджені почесними грамотами і пам'ятними подарунками.

Конкурсні роботи приймаються з 10 лютого 2011 року до 15 квітня 2011 року за адресою: *контактна інформація*

За додатковою інформацією можна звернутись: *контактна інформація*

Методичні матеріали до полотна “ Я поділяю європейські цінності” / живі скульптури

Можливі ролі для живих скульптур:

- Папелюшка – відображає цінність «права людини», «права дитини»
- Герої казки «Бременські музики» - відображають цінність «свобода»;
- Робін Гуд – відображає цінність «рівність»
- Рапунцель – відображає цінність «свобода»
- Японський самурай – відображає цінність «гідність», а також «толерантність» в ЄС

Корисні посилання

1. Палатка про ЄС

Делегація Європейського Союзу в Україні

http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm

Європейська комісія

http://ec.europa.eu/world/enp/index_en.htm (англ.)

Інтерактивні вправи/вікторини

<http://www.triviaplaza.com/geography-europe-quizzes/>

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/2063419.stm>

2. Експрес-школа європейських мов

Рада Європи. Європейський день мов

<http://edl.ecml.at/LanguageFun/tabid/1516/language/en-GB/Default.aspx> (англ.)

3. Освітня палатка “Хочеш здобути освіту у Європі? Запитай у нас!”

Неофіційний сайт, присвячений програмі "Молодь в дії" в Україні

<http://www.yia.org.ua>

Офіційна стрінка програми на сайті Європейської Комісії (офіційними мовами ЄС)

<http://ec.europa.eu/youth>

Європейський освітній портал

<http://www.eu-edu.org/ua/euedu1.html>

Сайт Ploteus – це одна з ключових баз даних Європейської Комісії, спрямована на полегшення знаходження навчальних можливостей та стипендій.

<http://ec.europa.eu/ploteus/home.jsp?language=en>

База даних англомовних курсів у європейських країнах

<http://www.study-info.eu/>

Сайт Study in Europe

<http://www.study-in-europe.org>

База даних курсів у рамках програми Erasmus Mundus

http://ec.europa.eu/education/programmes/mundus/projects/index_en.html

Європейський портал магістерських програм

<http://www.mastersportal.eu/>

4. Інтерактивна палатка (форум-театр та інтерактивні вправи/ігри)

Посібник Ради Європи з навчання прав людини КОМПАС

<http://www.eycb.coe.int/compass/ru/contents.html>

5. Флеш-моб, соціомоб

Історія флешмобу

<http://flashmob.pnz.ru/?about/mobhistory.htm>

Танцювальний флешмоб у Києві, Україна

<http://fmob.kiev.ua/>

Флеш-моб до Дня Європи, 2010 в Брюсселі, Бельгія

http://www.youtube.com/watch?v=jiu22ar_Exs

Сценарії флешмобів Росії (архів посилань)

<http://www.flashmob.ru/viewtopic.php?f=158&t=12198#p195956>

Рекомендована література

1. Грицяк І.А. Право та інституції Європейського Союзу: Навчальний посібник. - К.: "К.І.С", 2006.
2. Гендерні аспекти Європейського права. Досвід адаптації законодавства країн Центральної та Східної Європи. - К.
3. Вебер Анн. Навчальний посібник з проблематики "мови ненависті"/ пер. з англ. Східно-Європейського Інституту Розвитку; за заг. ред. Павліченка О.М. - К.: Тютюкін, 2010.
4. Європейські стандарти в галузі свободи слова/ М-во юстиції України. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2002. (Серія "Права людини в міжнародних актах")
5. Кучеряну М.Г. Особенности подготовка учителей для разных типов учебных заведений в Великобритании // Формирование успешного человека: стратегия и тактика: материалы чтений К.Д. Ушинского. Ярославль: Изд-во ЯГПУ, 2007. С. 240-246.
6. Молодь та Європа: методичний посібник. – К. - 2005р. – 65с.
7. Ордон У. Приоритеты образовательной политики ЕС: взгляд из Польши // Педагогика. 2005. №3. С. 91-95.
8. Посилення співпраці між Україною та ЄС щодо утвердження верховенства права в Україні. Аналітична доповідь та рекомендації/ Під заг. ред. І Солоненко. - К.: "К.І.С." - 2006.
9. Роджерс К. и Фрейберг Д. Свобода учиться. - Москва, Смысл, 2002г.
10. Свобода П. Вступ до європейського права/ Пер. з чеської. - К.: "К.І.С.", 2006.

Агентство стійкого розвитку Луганського регіону – це недержавна неприбуткова громадська організація, яка була створена у 2006 році групою експертів, що працювали тривалий час в проектах, спрямованих на поліпшення соціальної, економічної ситуації у Луганській області.

Місія організації: "Ми разом для того, щоб у партнерстві зробити нашу територію привабливою для життя і роботи.

Наша сила – це досвід і репутація людей, які прагнуть досягти спільної мети і формують цінності організації".

Одним із напрямків діяльності організації є формування попиту на європейську інтеграцію.

Контакти:

вул. Братів Палкіних, 45-А, оф. 24

м. Луганськ, 91000, Україна

тел.: 0642-58-19-98

Електронна пошта: lrasd@ua.fm

Сайт: www.open.lg.ua

Мережа центрів європейської інформації України станом на початок 2011 року об'єднує 15 центрів, які створені за підтримки Європейської програми Міжнародного фонду «Відродження» протягом 2005-2010 років, у містах: Вінниця, Дніпропетровськ, Івано-Франківськ, Кіровоград, Луганськ, Львів, Миколаїв, Рівне, Суми, Харків, Херсон, Хмельницький, Черкаси, Чернігів та Чернівці.

Центри європейської інформації інформаційно-просвітницькі ресурсні центри, які забезпечують доступ усіх бажаючих до інформаційних ресурсів, а також проводять просвітницько-інформаційні заходи, що спрямовані на популяризацію знань про європейську інтеграцію України.

Контакти:

<http://ukrcei.org/>

ukrcei@gmail.com

Міжнародний фонд «Відродження» (МФВ) засновано у квітні 1990 року. Він входить до мережі фондів Інституту Відкритого Суспільства, заснованого Джорджем Соросом, що складається з національних і регіональних фондів у більш, ніж тридцяти країнах світу, в тому числі в Африці, Центральній і Східній Європі та на території колишнього Радянського Союзу.

Місія Міжнародного фонду «Відродження» – фінансово та організаційно сприяти становленню відкритого, демократичного суспільства в Україні шляхом підтримки значущих для його розвитку громадських ініціатив.

Європейська програма Міжнародного фонду «Відродження» має на меті сприяння європейській інтеграції України шляхом фінансової та експертної підтримки громадських ініціатив.

Контакти:

www.irf.ua

er@irf.kiev.ua

тел. +380 (44) 461 9500,

факс. +380 (44) 486 0166